

SNAPSHOTY

cesta jak posunout zálohování a obnovu
dále

Michal Strnad, Jaroslav Kalus

CESNET, z. s. p. o.

---

3. 3. 2019

- Datová úložiště a motivace pro workshop
- Popis prostředí pro hands-on
- Teorie a laborky

- Zajišťuje provoz a rozvoj národní infrastruktury pro ukládání dat pro výzkum a vývoj
- Aktuálně provozujeme čtyři úložiště založené na HSM
- Další HSM a nové servery pro object storage se právě instalují
- HSM úložiště jsou přístupná přes NFSv4, FTP, rsync, SCP, Globus ...
- Objektové úložiště pak přes S3/Swift, CephFS, RBD
- Další služby jako FileSender a ownCloud

- Čím dál větší množství dat
  - Riziko v podobě RAID technologie
  - Kontrolér v diskovém poli
  - Pomalý recall z pásek
  - Režie a pomalost souborových protokolů
  - Co když se během přenosu změní část dat?
- Tyto problémy vyřešíme kombinací technologií
Ceph RBD a Btrfs (preview)

- Virtuál s CentOS 7
- Přihlašovací jméno, heslo a IP adresu máte na papíru
- Privilegovaný přístup na stroj přes sudo
- Přístup na úložiště CESNET (ostravské du4) přes servisní účet
- V případě problémů s jednotlivými kroky Vám pomůžeme
- Slidy, návody a další materiály
<https://du.cesnet.cz/cs/workshop>
- Raději manuálové stránky než copy-and-paste ze slidů

- Jednorázová záloha či replika
  - Nástroj rsync
- Potřebujeme mít snapshoty celé datové oblasti nebo systému
  - Využijeme Btrfs snapshoty a send/recv
  - Jako cíl použijeme vzdálené RBD z Ceph clusteru
  - Primárně pro správce

Jednorázová záloha či replika

- Prakticky na všech distribucích je možné rsync binárku nainstalovat z repa
- Pod sebou má SSH
- Delta přenos
- Používá ho velká část jiných aplikací (např. rsnapshot)
- Možnost skriptování
- Existuje grafická nadstavba Grsync

Plný návod

<https://du.cesnet.cz/cs/navody/rsync/start>

- Základní použití nástroje
  - `rsync -av --progress ./directory`
`labX@ssh.du4.cesnet.cz:~/VO_du_test-disk_only/`
- Umožňuje zachovávat práva a informace o vlastníkovi souboru (UID a GID) při přenosu na vzdálené úložiště v rozšířených attributech souborů
  - `rsync -av --numeric-ids`
`--rsync-path="rsync --fake-super" ./directory`
`labX@ssh.du4.cesnet.cz:~/VO_du_test-disk_only/`

- Pozor na lomenu na konci zdrojové cesty
  - `rsync -av ./directory/
labX@ssh.du4.cesnet.cz:~/VO_du_test-disk_only/`
- Zvláštní obezřetnost je na místě při použití přepínače `--delete`
  - `rsync -av --delete ./directory
labX@ssh.du4.cesnet.cz:~/VO_du_test-disk_only/`

Struktura pro připojení labX@ssh.du4.cesnet.cz

```
/home/labX:  
|-- .bash_history  
|-- .ssh  
|  \-- authorized_keys  
|-- VO_du_test-disk_only  
|-- VO_du_test-tape_tape  
\-- VO_du_test-tape_tape-shared
```

Budeme operovat jen v politice VO_du_test-disk_only

1. Z webu <https://du.cesnet.cz/cs/workshop> stáhněte testovací data do VM a rozbalte archiv
2. Z VM se připojte za pomoci SSH na `ssh.du4.cesnet.cz`
3. Vytvořte adresář backup v politice `VO_du_test-disk_only`
4. Nahrajte do vytvořeného adresáře backup přes rsync rozbalený archiv
5. Upravte dle svého uvážení soubor `"include/keys/user-type.h"` na svém VM
6. Smažte soubor `"include/memory/jedec_ddr.h"` na svém VM
7. Zavolejte rsync tak, aby provedl změny i na straně serveru (CESNET úložiště)

Řešení:

1. `yum install rsync`
2. `wget`
`https://du.cesnet.cz/\_media/cs/kernel.tar.gz`
3. `tar -xf kernel.tar.gz`
4. `ssh labX@ssh.du4.cesnet.cz "mkdir`
`./VO_du_test-disk_only/backup"`
5. `rsync -av --progress ~/include`
`labX@ssh.du4.cesnet.cz:~/VO_du_test-disk_only/backup/`

Řešení:

1. `vim ~/include/keys/user-type.h`
2. `rm ~/include/memory/jedec_ddr.h`
3. `rsync -av --progress --delete ~/include
labX@ssh.du4.cesnet.cz:~/VO_du_test-disk_only/backup/`

- Na velký počet souborů a velká disková pole již tradiční způsoby nestačí
- Řešením jsou snapshoty celé datové oblasti nebo systému
- Využijeme Btrfs snapshoty a send/recv
- Jako cíl použijeme vzdálené RBD z Ceph clusteru
- Instatní obnova
- Preview - ukázka nového přístupu k zálohování

- Copy-on-write file-systém
- Subvolumes (oddíly), snapshoty
- Checksumy dat i metadat
- RAID 0, 1, (pozor na 5 a 6), 10
- Defragmentace
- Scrubing
- Kompresce
- Přidání/odebrání disku

- send/recvie stabilní od kernelu 3.6
- btrfs-send - stream instrukcí, diff mezi dvěma subvolumes
- Full a inkremental mod
- Stream instrukcí umí zpracovat btrfs-recvie (user-space)

- Vylistování subvolumů a snapshotů
  - `btrfs subvolume show /`
- Zjištění výchozího subvolume
  - `btrfs subvolume get-default /`
- Zjištění obsazeného místa, ale ...
  - `btrfs filesystem df /`

- Vytvoření snapshotu
  - `btrfs subvolume snapshot [-r] <source> <dest>`
- Smazání snapshotu
  - `btrfs subvolume delete /path`
- Připojení / subvolume do cesty
  - `sudo mount /dev/sdaX /mnt/btrfs_test -o rw,relatime,space_cache,subvolid=5`

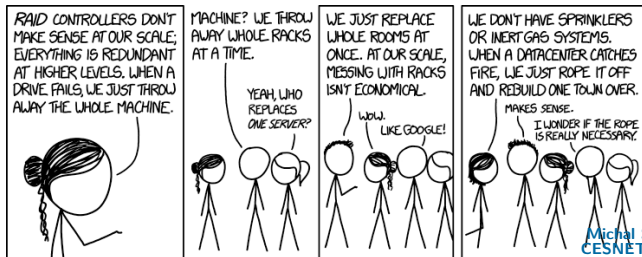
- Copy-on-write na souboru
  - `cp --reflink=auto`
- Snapshot adresáře
  - `cp -ax --reflink==always src/. dest`
- Automatické vytváření snapshotů před instalací balíků
  - `yum-plugin-fs-snapshot.noarch`

1. Namontujte si / subvolume do cesty /mnt/btrfs
2. Vytvořte subvolume /mnt/btrfs/@snapshots
3. Vytvořte pro /home snapshot připojený do cesty /mnt/btrfs/@snapshots
4. Smažte soubor "`~/include/xen/xen.h`" a následně ho zkuste obnovit ze snapshotu
5. Po úspěšné obnově smažte snapshot

Řešení:

1. `sudo mkdir /mnt/btrfs`
2. `sudo mount /dev/vda3 /mnt/btrfs -o
rw,relatime,space_cache,subvolid=5`
3. `sudo btrfs subvolume create
/mnt/btrfs/@snapshots`
4. `sudo btrfs subvolume snapshot /home
/mnt/btrfs/@snapshots`
5. `sudo rm ~/include/xen/xen.h`
6. `sudo cp
/mnt/btrfs/@snapshots/home/labX/include/xen/xen.h
~/include/xen/xen.h`
7. `sudo btrfs subvolume delete
/mnt/btrfs/@snapshots/home/`

- Objektově orientované uložení
- Cluster sám udržuje minimální počet nastavených replik
- Protokoly S3/Swift, CephFS a RBD
- OSD, MON ...
- Často jako storage backend pro OpenStack

- Aktuálně pilotní provoz, testy s OpenStack
- Probíhá instalace nových serverů do Jihlav (HSM a Ceph)

- Ceph RADOS Block Device (RBD)
- Striping a replikace napříč clusterem
- Read-only snapshoty, revertování snapshotů
- Možnost připojit do Linuxu nebo QEMU KVM klientů
- RBD mirroring
- 10 Gbps jeden klient proti šesti serverům

- Nyní spojíme zmíněné technologie (RBD a Btrfs)
- Dostaneme možnost vytvořit zálohu subvolume/snapshotu (send/recv)
- Cílem však bude vzdálené blokové zařízení
- Zápis a případné čtení (obnova) dosahují rychlostí dostupné linky
- Provést to můžeme ručně nebo za pomoci skriptů (btrbk, snapper)

- Nainstalujeme základní Ceph balík
  - `sudo yum install ceph-common`
- Stáhněte `~/ceph.conf` z https://du.cesnet.cz/_media/cs/ceph.conf do `/etc/ceph/`
- Zkopírujte `~/ceph.client.labX.keyring` do cesty `/etc/ceph/`

- Vytvoříme si image
  - `rd -n client.labX create DU-workshop/labX -s $((100*1024)) --image-format 2 --image-feature layering`
- Zkontrolujeme zdárné vytvoření
  - `rd -n client.labX list DU-workshop`
- Namapujeme RBD do systému
  - `sudo rd -n client.labX map DU-workshop/labX`
- Zkontrolujeme připojení ve zprávách od kernelu
  - `dmesg`

- Blokové zařízení nejdříve zašifrujeme přes dm-crypt/LUKS
  - `sudo yum install cryptsetup-luks`
  - `sudo cryptsetup -s 512 luksFormat --type luks2 /dev/rbdX`
- Kontrola nastavení
  - `sudo cryptsetup luksDump /dev/rbdX`

- **Blokové zařízení dešifrujeme**
  - `sudo cryptsetup luksOpen /dev/rbd0 luks_rbd`
- **Vytvoříme Btrfs na připojeném zařízení**
  - `sudo parted /dev/mapper/luks_rbd`
  - `mklabel gpt`
  - `mkpart primary btrfs 1MiB 100%`
  - `sudo mkfs.btrfs /dev/mapper/luks_rbdX`
- **Připojíme**
  - `sudo mkdir /mnt/rbd`
  - `sudo mount /dev/mapper/luks_rbdX /mnt/rbd`

- Odpojíme a uzamkneme
  - `sudo umount /mnt/rbd/`
  - `sudo cryptsetup luksClose /dev/mapper/luks_rbd`
  - `sudo rbd -n client.labX unmap DU-workshop/labX`

1. Vytvořte RBD o velikosti 100GB a připojte ho do svého VM
2. Blokové zařízení zašifrujte za pomoci dm-crypt/LUKS
3. Vytvořte na zařízení Btrfs file-systém a připojte ho do cesty /mnt/rbd

Řešení:

- Nainstalujeme základní Ceph balík
  - `sudo yum install ceph-common`
- Stáhněte `~/ceph.conf` z https://du.cesnet.cz/_media/cs/ceph.conf do `/etc/ceph/`
- Zkopírujte `~/ceph.client.labX.keyring` do cesty `/etc/ceph/`

- Vytvoříme si image
  - `rd -n client.labX create DU-workshop/labX -s $((100*1024)) --image-format 2 --image-feature layering`
- Zkontrolujeme zdárné vytvoření
  - `rd -n client.labX list DU-workshop`
- Namapujeme RBD do systému
  - `sudo rd -n client.labX map DU-workshop/labX`
- Zkontrolujeme připojení ve zprávách od kernelu
  - `dmesg`

- Blokové zařízení nejdříve zašifrujeme přes dm-crypt/LUKS
  - `sudo yum install cryptsetup-luks`
  - `sudo cryptsetup -s 512 luksFormat --type luks2 /dev/rbd0`
- Kontrola nastavení
  - `sudo cryptsetup luksDump /dev/rbd0`

- **Blokové zařízení dešifrujeme**
  - `sudo cryptsetup luksOpen /dev/rbdX luks_rbd`
- **Vytvoříme Btrfs na připojeném zařízení**
  - `sudo parted /dev/mapper/luks_rbd`
  - `mklabel gpt`
  - `mkpart primary btrfs 1MiB 100%`
  - `sudo mkfs.btrfs /dev/mapper/luks_rbdX`
- **Připojíme**
  - `sudo mkdir /mnt/rbd`
  - `sudo mount /dev/mapper/luks_rbdX /mnt/rbd`

- Nástroj pro práci se subvolumes
- Vytváří inkrementální snapshoty na zadané cestě
- Možnost definovat retention policy
- Přenos na více cílů i skrze SSH
- V repu nebo na <https://github.com/digint/btrbk>

- Ukázka konfiguračního souboru

Předpokládáme splněný lab 3.

1. Nainstalujte btrbk a projděte jeho nastavení
2. Opět namapujte, dešifrujte a připojte RBD (viz lab 3)
3. Upravte konfigurační soubor btrbk, aby
  - target_preserve_min byl na all
  - zálohoval se subvolume home
  - datovou retenci zvolte dle svého uvážení
4. Zavolejte btrbk s vaším konfiguračním soubor a volbou dryrun
5. Pokud je vše v pořádku, aplikujte ho
6. Zkuste smazat souboru z /home a následně ho obnovit ze snapshotu

- `sudo yum install btrbk`

```
target_preserve_min    all

snapshot_dir    @snapshots
volume /mnt/btrfs
  subvolume    home
    snapshot_create    ondemand
    target send-receive    /mnt/rbd/
```

- Ostatní data retention pravidla upravte dle svého uvážení nebo ponechte ve výchozím stavu

- `btrbk -c /etc/btrbk/btrbk.conf dryrun`
- `btrbk -c /etc/btrbk/btrbk.conf run`

The logo for cesnet, featuring the word "cesnet" in a white, lowercase, sans-serif font. Below the text is a horizontal row of seven small white squares, with the second and sixth squares from the left being slightly larger than the others.

cesnet
"....."

Děkujeme za účast na workshopu!

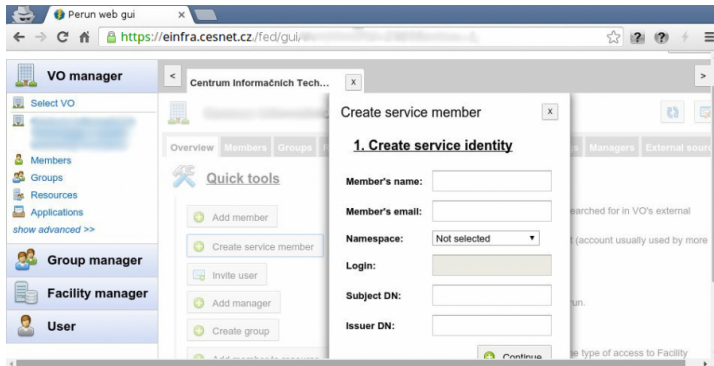
www.du.cesnet.cz

du-support@cesnet.cz

cesnet
"...."

Záložní slidy

The screenshot shows a web browser window with the address bar displaying `https://einfra.cesnet.cz/fed/gul/`. The page title is "Perun web gui". The main content area is titled "Create service member" and contains the following elements:

- A sidebar on the left with a "VO manager" section containing links for "Select VO", "Members", "Groups", "Resources", and "Applications" (with a "show advanced >>" link). Below this are "Group manager", "Facility manager", and "User" sections.
- A main heading "2. Associate real users".
- A search input field, a "Search" button, an "Add" button, and a "Continue" button.
- A table with the following structure:

Name	User type	Count: 0	No items found.
Type in user's First name, Last name (or both) or Login or Email and press Search button.			
- A red warning message: "To be associated:".